

Dr. Mileff Péter

Szoftverfejlesztés

Gyors szoftverfejlesztés

1

Bevezetés

- A vállalatok ma globális, gyorsan változó környezetben működnek.
 - > Reagálnak az új lehetőségekre és piacokra, a gazdasági környezet változásaira.
- A szoftver része minden műveletnek,
 - > Kulcsfontosságú hogy egy új szoftvert gyorsan kifejlesszenek,
 - kihasználva ezzel az új lehetőségek adta előnyöket.
- A szoftverrendszereknél így ma a legkritikusabb követelmény:
 - > **a gyors fejlesztés és üzembe helyezés**
 - > Sok vállalat hajlandó elengedni a minőségből és kompromisszumot kötni ezért.

2

Bevezetés

- Sokszor gyakorlatilag lehetetlen, hogy a szoftverrel szemben stabil elvárásokat fogalmazzunk meg.
- Nem tartoznak a gyors szoftverfejlesztéshez azok a szoftverfejlesztési folyamatok,
 - > amelyek az elvárások teljes specifikációján alapulnak.
 - > Az elvárások változásával szükségessé válhat a rendszerterv, illetve az implementáció átdolgozása.
- Ez gyorsan változó üzleti környezetben komoly gondokat okozhat.
 - > Idővel a szoftver elkészül, de addigra a körülmények megváltozása miatt gyakorlatilag használhatatlanná válik.

3

Bevezetés

- Ez idézte elő az olyan fejlesztési folyamatokat,
 - > amelyek a **gyors szoftverfejlesztésre** és átadásra **összpontosítanak**.
- A gyors szoftverfejlesztési folyamatokat arra tervezték,
 - > hogy segítségével gyorsan készíthessünk használható szoftvereket.
- Olyan iteratív folyamat, ahol a **specifikáció, a tervezés, a fejlesztés és a tesztelés átfedi egymást**.

4

A gyors szoftverfejlesztés alapvető jellemzői

- ◉ 1. A specifikáció, a tervezés és az implementálás folyamata konkurens módon zajlik.
 - > Nincs részletes rendszer-specifikáció
 - > és a tervezési dokumentáció minimális.
 - > A felhasználói elvárások leírása csak a rendszer legfontosabb jellemzőit határozzák meg.

5

A gyors szoftverfejlesztés alapvető jellemzői

- ◉ 2. A rendszert lépésről lépésre fejlesztik.
 - > A végfelhasználók és a rendszer többi érintettje részt vesznek minden lépés specifikációjában.
 - > Indíthatóak változások a szoftverben és új követelményeket fogalmazhatnak meg.
- ◉ 3. A rendszer felhasználói felülete gyakran egy beépített fejlesztői környezet használatával készül.
 - > Ez gyors interfész elkészítést és gui elemek elrendezését eredményezi.

6

AGILIS MÓDSZEREK...

7

Agilis módszerek

- ◉ 1980-as években és az 1990-es évek elején volt egy nagyon széles körben elterjedt nézet:
 - > a jobb szoftver előállításának legjobb módja: gondosan megtervezzük a projektet,
 - > formalizáljuk a minőséggel szemben támasztott követelményeinket,
 - > használjuk a CASE eszközök által biztosított elemzési és tervezési módszereket,
 - > és irányított, precíz szoftverfejlesztési folyamatok használatával jutunk el a végeredményhez.

8

Agilis módszerek

- A szemlélet képviselői:
 - > akik nagyszámú különálló programból felépülő hosszú élettartalmú szoftverrendszerek fejlesztésével foglalkoznak.
- Probléma:
 - > Amikor megközelítést kis- és középvállalkozások rendszereinek fejlesztésekor alkalmazták, a megjelenő **többletmunka** olyan mértékű volt,
 - > hogy gyakran **ez határozta meg a szoftverfejlesztés folyamatának nagy részét**
 - > Több idő a tervezésre, mint a fejlesztésre és a tesztesésre.

9

Agilis módszerek

- Az időigényes megközelítéssel való elégedetlenség miatt:
 - > a szoftverfejlesztők egy része az 1990-es években új, **agilis módszereket** indítványozott.
- Az indítvány célja:
 - > a fejlesztőcsapat magára a szoftverre koncentráljon, ne pedig annak tervezésére és dokumentálására.
- Kiadtak egy **Agilis kiáltványt** 2001-ben.
 - > 17 ember, a „**pehelysúlyú módszertanok**” néven futó módszertanok jelentős képviselői.

10

Mi is az Agilis Kiáltvány?

- A szoftverfejlesztés jobb módjait fedezzük fel azáltal, hogy csináljuk, és segítünk másoknak is csinálni.
 - > **Egyének és interakcióik, szemben az eljárásokkal és eszközökkel.**
 - > **Működő szoftver, szemben a teljes körű dokumentációval.**
 - > **Együttműködés az ügyféllel, szemben a szerződésről való alkudozással.**
 - > **Változásokra való reagálás, szemben a terv követésével.**

11

Agilis módszerek

- Az Agilis Fejlesztés egy **módszertan-család**,
 - > nem egy konkrét megközelítése a szoftverfejlesztésnek.
 - > a változás igénye idézte elő.
- Sokakban megfogalmazódott, hogy a **szoftverfejlesztés nem gyártás.**
- **A cél:**
 - > Minél gyorsabban, minél költséghatékonyabban történjen a fejlesztés és az elvárt igényt minél jobban kielégítő végeredmény szülessen.

12

Az agilis fejlesztés működése

- Az **agilis szoftverkészítés** egy elméleti keretrendszer.
- Többféle agilis fejlesztési eljárás van
 - > jórészt mindegyik a kis kockázatú fejlesztésre törekszik
 - > a rövid idejű fejlesztési ciklusok (ismétlések, iterációk) használatával.
- Minden ismétlés egy teljes szoftverfejlesztési ciklus:
 - > tervezés, követelményelemzés, kivitelezés, kódolás, tesztelés és dokumentálás.
 - > Egy ismétlés célja, hogy a ciklus végére egy letesztelt, elérhető kiadás jöjjön létre az alkalmazásból.

13

Az agilis fejlesztés működése

- Minden iteráció végén a fejlesztői csapat újraértékeli a projekt főbb céljait.
- Az agilis módszerek a szemtől-szembeni kapcsolatot részesítik előnyben az írásos dokumentációk helyett.
- Emiatt az agilis csapatok jellemzően egyetlen nagy irodában helyezkednek el.
- Az agilis módszereknél a haladás legfőbb mérőszáma a működő szoftver.

14

Alapelvek

- 1. Hasznos szoftvertermékek gyors, folyamatos szállításából fakadóan elégedett megrendelők.
- 2. Működő szoftver szállítása gyakran (inkább hetes, mint havi periódusban)
- 3. Az előrehaladás mércéje a működő szoftver
- 4. A követelményekben még a késői változásoknak is örülnek.
- 5. Szoros, napi kommunikáció a fejlesztők és a megrendelő között
- 6. Személyes kapcsolattartás

15

Alapelvek

- 7. A projekteket motivált, megbízható munkatársak vezetik
- 8. Folyamatos figyelem kíséri a műszaki színvonalat és a tervet
- 9. Egyszerűség
- 10. Önszerveződő csapatmunka
- 11. A változó körülményekhez való gyors alkalmazkodás
- Javasolt használat:
 - > Kis projektek, kevés tapasztalt fejlesztő, gyakran változó követelmények.

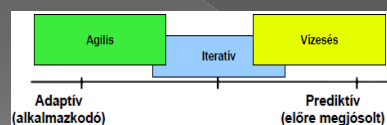
16

ÖSSZEHASONLÍTÁS MÁΣ TÍPUSÚ MÓDSZERTANOKKAL...

17

Összehasonlítás más típusú módszertanokkal

- Az Agilis módszertanokat a „**terv-vezéret**” vagy „**fegyelmezett**” módszertanok ellentétének szokták nevezni.

Arra fókuszálnak, hogy a gyakran változó követelményekhez tudjanak alkalmazkodni.

18

Összehasonlítás más típusú módszertanokkal

- Ha egy projektben megváltoznak az igények,
 - > akkor egy adaptív csapat képes alkalmazkodni a változásokhoz.
- Egy adaptív csapat nehezen tudja megmondani, hogy mi fog történni a jövőben.
 - > Minél távolabbi pontról van szó a jövőben, annál bizonytalanabb az elképzelés, hogy mi is fog akkor történni.
- Ha egy nagyon távoli időpontról van szó,
 - > akkor a csapat már csak a vállalat célkitűzéséről, vagy a tervezett költség-érték arányról tud beszámolni.

19

Összehasonlítás más típusú módszertanokkal

- A kiszámítható módszertanok inkább arra fókuszálnak,
 - > hogy minél részletesebben megtervezzék a jövőt.
- Egy kiszámítható csapat pontosan meg tudja mondani bármelyik pillanatban,
 - > hogy mikor milyen feladatok és feature-ök lesznek készen a projektben.
- A prediktív csapatok nehezen váltanak irányt.
 - > az irányváltoztatás könnyen azzal a következménnyel járhat, hogy az elkészült munkát el kell dobni, és újratekdeni.

20

Összehasonlítás más típusú módszertanokkal

- Sokan használják a „**cowboyos kódolás nevű módszert**” is.
- Lényege:
 - > Nincs semmiféle módszer meghatározva, mindenki azt csinálja, amit jónak lát.
- Sokan az agilis fejlesztést is ennek hiszik:
 - > A gyakori újratervezése, szemtől-szembe kommunikációja, és viszonylag laza dokumentumkezelése miatt.
- Éles különbség van az Agilis kódolás és a cowboyos kódolás között:
 - > Az Agilis csapatok azonban nagyon is használják a maguk jól meghatározott (gyakran fegyelmezett és rigorózus) módszertanját.

21

Kritikák a módszerrel szemben

- Több kritika olvasható. Oka:
 - > ezek többségükben **még nem kiforrott, lezárt módszertanok**, ráadásul mindenki a maga szája íze szerint értelmezi őket.
- Kritikák három köre:
 - > 1. Csak gyakorlott, szenior fejlesztőkkel működik.
 - > 2. Nincs eléggé megtervezve a szoftver.
 - > 3. Túl sok kulturális változás kell ahhoz, hogy jól működjön.

22

Az agilis módszerek alkalmazása

- Az agilis módszereket olyan szerződésekre kell alapozni,
 - > ahol **az ügyfél a rendszerfejlesztéshez szükséges időért fizet** egy bizonyos követelmény helyett.
 - > ez hasznos hoz mind az ügyfélnek, mind a fejlesztőnek.
- Az agilis módszertan nem alkalmas:
 - > nagyobb kaliberű rendszerek fejlesztésére,
 - > ahol a fejlesztők különböző helyen dolgoznak,
 - > és ahol komplex kölcsönhatások léphetnek fel más hardver- és szoftverrendszerekkel.
 - > A módszer nem ajánlott kritikus rendszerek fejlesztésére sem.

23

AZ EXTRÉM PROGRAMOZÁS...

24

Extrém programozás (XP)

- Az XP a legismertebb és legszélesebb körben használt agilis módszer.
- A megközelítés úgy fejlődött ki,
 - > hogy elismert gyakorlati alkalmazásokat erőltetett,
 - > mint például az iteratív fejlesztés és ügyfél „extrém” részvételének használata.
- **Fő célja:** hogy csökkentse a változások költségvetését.

25

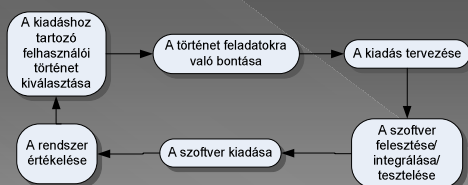
Extrém programozás (XP)

- A költségek csökkentését úgy teszi, hogy
 - > más alapvető értékeket, elveket, és gyakorlatot vezet be.
- Egy XP-t használó rendszerfejlesztési projekt sokkal rugalmasabb lesz a röptében bekövetkező változásokkal szemben.
- Minden követelményt forgatókönyvként állítanak össze
 - > amely közvetlenül feladatok soraként kerül implementálásra.

26

Extrém programozás (XP)

- A programozók párokban dolgoznak,
 - > és mindenre tesztekét készítik, még mielőtt megírnák a kódot.
 - > Minden tesztnek sikeresen le kell futnia, mielőtt az új kódot elhelyeznék a rendszerben.
 - > XP kiadási ciklusai:

27

Extrém programozás (XP)

- Megfelel az agilis módszerek alapelveinek:
 - > 1. Az inkrementális fejlesztés a rendszer kisméretű, gyakori kiadásán keresztül valósul meg.
 - > 2. Az ügyfél részvételének biztosítása elérhető a fejlesztőcsapatba történő teljes munkaidős bevonásával.
 - Az ügyfél képviselője részt vesz a fejlesztésben és a rendszer elfogadási tesztjeinek meghatározásáért.

28

Extrém programozás (XP)

- > 3. A párban való programozás, a rendszerkód fölötti együttes tulajdonjog az embereket támogatja nem folyamatokat.
- > 4. A változtatásokat
 - a rendszeres rendszerverziók, az előrehozott tesztelést alkalmazó fejlesztés és a folyamatos integráció támogatja.
- > 5. Az egyszerűség fenntartásához szükséges a kód minőségének folyamatos tökéletesítéssel történő növelése,
 - valamint az egyszerű tervek használata a rendszer jövőbeli változtatásainak elkerülésére.

29

Extrém programozás (XP)

- Az XP-folyamatban az ügyfél bensőséges szerepet játszik
 - > a rendszerkövetelmények specifikációjában és fontossági sorrendjének meghatározásában.
- A követelményeket nem a szükséges rendszerfunkciók listájaként adják meg,
 - > hanem a rendszer megrendelője a fejlesztőcsapat tagjaként megbeszéli a forgatókönyvet a csapat többi tagjával.
- Közösén kidolgoznak egy „történetkártyát”,
 - > ami magában foglalja az ügyfél kéréseit.
 - > A csapat ezután megpróbálja implementálni a forgatókönyvet a szoftver egy jövőbeli kiadásában.

30

Extrém programozás (XP)

- Amint a történetkártyák elkészültek,
 - > a fejlesztőcsapat ezt feladatokra bontja és
 - > megbecsüli az implementáláshoz szükséges időt és erőforrásokat.
- Az ügyfél ezután rangsorolja az implementálandó történeteket,
 - > kiválasztva azokat, amelyek azonnal felhasználhatók üzleti célok támogatására.
 - > Persze a követelmények változásával a nem implementált történetek változhatnak vagy elhagyhatók.
- Ha változások szükségesek egy olyan rendszerben, amelyet már átadtak,
 - > új történetkártyákat kell készíteni,
 - > Ekkor megint csak az ügyfél dönti el, hogy ezen a változásoknak elsőbbségük van-e az új funkcionalitással szemben vagy sem.

31

Extrém programozás (XP)

- Az XP az iteratív fejlesztés „**extrém**” megközelítését használja.
- Naponta többször megjelenhet a szoftver új verziója,
 - > az inkrementek nagyjából kéthetente kerülnek az ügyfélnek.
- Amikor létrehozzák a rendszer egy új verzióját,
 - > akkor minden létező automatizált teszten végig kell futtatni, beleértve az új funkcionalitásra készült teszteket is.
 - > Az új verzió csak akkor elfogadható, ha az összes teszt sikeresen lefutott.

32

Extrém programozás (XP)

- Az XP figyelmen kívül hagyja a szoftvertervezés azon alapelvét,
 - > hogy a változtatásokra kell tervezni.
- Az XP szerint ez időpocséklás,
 - > mert gyakran nem a várt változtatások, hanem teljesen más követelmények valósulnak majd meg.
- Az előre nem várt változtatások implementálásának problémája:
 - > ronthatják a szoftver struktúráját, ami miatt a megvalósíthatóságuk egyre nehezebbé válik.

33

Extrém programozás (XP)

- Az XP úgy oldja meg ezt a problémát,
 - > hogy a szoftver folyamatos kódátszervezését javasolja.
- Ez azt jelenti, hogy a programozó csapat tökéletesítési lehetőségeket keres a szoftverben,
 - > és azokat azonnal implementálja.
 - > Így a szoftver mindig érthető és könnyen változtatható marad az új történetek implementálását követően is.

34

Köszönöm a figyelmet!

35